

Universitätsbibliothek Paderborn

Expositio mysteriorum misse et verus modus rite celebrandi

Guilelmus <de Gouda>

Dauentrie, 1504

Offertoriu[m] e[st] ca[n]ticu[m] laudis. [et] [...] q[uod] cu[m] laude [et]
canticis [et] florib[us] et palmis eu[m] fl[...] receperu[n]t ac mu[n]era
laudis ei obtuleru[n]t in die palma[rum]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31233

perit. Et astates oēs muniunt se signo crucis. nec volucres celi. id est
diaboli auferant semen verbi dei euāgelij lecti.

¶ Credo

Credo significat p̄dicationē ap̄lorum. Nā dñs misit illos b̄nos
et b̄nos ad p̄dicandū fidē catholicā p̄ totū mundum. et ergo sacerdos
sanq̄ christus incipit. et chorus prosequitur.

Redo in vnū deum. Patrē omnipotentē factorē celi et terre. Vi-
sibilū et omnī et inuisibilū. Et in vnū dñm iesum christum dei
vnigenitū. Et ex patre natū ante oīa secula. Deū de deo lumen de lu-
mine deū verū de deo vero. Genitū nō factū cōsubstantialē patri. per
quem omnia facta sunt. Qui p̄pter nos homīes et p̄pter nostrā salutē
descēdit de celis. Et incarnatus est de spū sancto ex maria virgine. et
homo factus est. Crucifixus etiā p̄ nobis sub pontio pylato. passus et
sepultus est. Et resurrexit tertia die s̄m scripturas. Et ascēdit in celos
sedet ad dexterā patris. Et iterū venturus est cum gloria iudicare vi-
uos et mortuos. Cuius regni nō erit finis. Et in spū sanctū dñm et
viuificantem. Qui ex patre filioq̄ procedit. Qui cū patre et filio simul
adoratur et glorificatur. Qui locutus est p̄ p̄phetas. Et vnam sanctā
catholicam et apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in re-
missionem peccatorū. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vi-
tam venturi seculi. Amen.

¶ Hic venit se p̄byter ad populū dicens

Dñs vobiscū Et significat q̄ iesus in die palmarū vertebat faci-
em suā vt irer in hierusalem sustinere mortē p̄ nobis. Et q̄ suscitauit laza-
rū turbe occurrerūt ei cū ramis palmarū clamātes. Osanna filio da-
uid etc. Et insidēs asello. vidēs ciuitatē fleuit sup̄ illā inq̄ intumu-
it facies eius a multitudine singultuū pectoris eius. pro quibz ad ple-
nū s̄ba nō potuit formare. et ideo imperfecte dixit. q̄ si cognouisses et
tu. Cōsidera igit̄ oculis mētis Iesum flentē et ne auertas faciē tuā a
singultu dñi tui. sed respice faciē christi tui. et sic deuotione afficeris si
artēte eius p̄spereris lachrymas p̄ te effusas.

¶ Offertoriū ē canticū laudis. et ē q̄ cū laude et canticis et floribz et
palmis eū flētē receperūt ac mūera laudis ei obtulerūt in die palmarū.
Loriot sc̄da extremitatū digitorū vt amplius mūdatus offerat sa-
crificiū mūdissimū dicens. Amplius laua me ab iniquitate mea etc.

Et p̄t hic notari loriot pedū q̄n iesus in cena precinctus lintheo instar
serui oīm lauit discipulorū pedes lutosos et corā p̄ditore suo iuda ge-
nus flexit p̄cūbēs an maledictos pedes veloces ad effundendū sang-
uinē suū quos sanctissimis manibz suis attrāctare lauare extergere et
osculari ore suo sanctissimo voluit. Nec cogitabis lauādo extremita-
tes digitorū dicens. Amplius laua me sanguine tuo sicut puer in bap-

timō amplius q̄ petere valeā Et post osculat altare in signū q̄ xpus
osculatus ē pedes discipulorū post eorum lotionem. Hac igitur lotio
ne purgatus pcedas ad mediū altaris cogitans q̄ xpus in cena dixit.
Joā. xij. Nūc aīa mea turbata est et quid dicā. Pater sanctifica me ex
hac hora. clarifica nomē tuū cui te cōfortabis Idem affectūs dicit.
In nomine patris et filij et spiritus sancti amen. faciendo crucē sup obla
ta. Quid retribuā dño pro omnibz que retribuit mihi Calicē saluta
ris accipiā et nomē domini inuocabo. Laudās inuoca dñm rē. Lo
gita quanto desiderio christus desiderauit manducare hoc pascha in
ultima cena cū discipulis suis anteq̄ pateretur Elevato igit calice
parum suscipiens deuote affectans humili corde pronus genibz parū
flexis vt illa dignissimus dignetur aspicere dicēs. In spiritu humilita
tis recede cito ab humilitate tua et offer in humilitate christi in qua il
le dignatus ē venire in hūc mundū et fieri obprobriū hoīm. Cum sub
mitris. et in aīo cōtrito reuolue in illū cōtritū aīm et offer pio patri quē
vni genitus eius habuit cum duris clauis confoderetur et in cruce ex
tenderet. Suscipiamur domine ad te. et sumus ex Daniele. iij. vbi
hec verba pueri in camino ignis dixerunt. In signum q̄ sacerdos hec
verba in camino ignis deuotionis et p̄triti cordis debet dicere. et sic fa
cit sacrificium nostrum. Sacrificiū em̄ offertur in recordationem pas
sionis dñi qd̄ pro peccatis nostris oblatū est. Un̄ recognoscimus peccatū
nostrū in spiritu humilitatis et in aīo p̄trito. Sacrificiū em̄ deo spi
ritus p̄tribulatus cor p̄tritū et humiliatū deus nō despiciēs. Ut a
te suscipiatur hodie sicut suscepisti eius felicem aīam. cū p̄menderet e
am tibi in morte. et placeat tibi dñe deus sicut placuit mors eius preci
osa. Deponat cum patena panem de calice et ponat super corpora
le. Tunc deuote se inclinans iunctis aī pectus manibus dī. Suscipe
sancta trinitas hanc oblationem quam tibi offerimus in memoria ui
passionis resurrectionis et ascensionis domini nostri Jesu xpi. et in ho
nore sanctissime dei genitricis Marie et omnium sanctorum quorū
hodie memoriam agimus: vt illis proficiat ad honorem nobis autē
ad salutem. et vt illi pro nobis intercedere dignentur in celis quorum
memoriam facimus in terris. Hanc orationem leget sacerdos in
similitudinē xpi qui longam orationem ante suam passionem in vl
tima cena post lotionem pedum discipulorū et post cōmunionem cor
poris sui pro discipulis suis premisit dum ait. Non rogo vt tollas eo
s de mundo. sed vt serues eos a malo rē. Joānis. xviij. Veni inuisibi
lis sanctificator omnipotens eterne deus et benedic hoc sacrificiū no
mīni tuo preparatū. per xpm dominū nostrum. Logita q̄ christ
subleuatis oculis in celum ait. Pater veni hora clarifica filium tuū
vt filius tuus clarificet te. Cum hec dixisset Jesus turbatus est spirit

tu et dicit. Amen dico vobis quia vnus vestrum me traditurus est hac nocte in manus peccatorum. et dixit iude iesus. quid facis fac citius. et exiit primum scilicet secrete ad iudeos vt traderet eis. Iesum quem feria quarta eis vendiderat. Conuertens se sacerdos ad populum tristis dicens submissa voce. Orate pro me fratres etc.

¶ Sequitur secreta. Et significat secretum consilium quod iudas habuit cum iudeis vt eis iesum traderet. Et habuerunt tria consilia de eius morte. scilicet dominica in passione et in sabbato ante palmas. et feria quarta cum iudas vendidit eis dominum. Et concluditur secreta altera voce scilicet Per dominum nostrum etc. quia cum iudas exisset dixit Iesus. Nunc clarificatus est filius hominis. et primum clarificabit eum pater. Et sacerdos exaltat vocem et multo solemnius cantat aut legit quod in tota missa vnus fecit et dixit Per omnia secula seculorum. et procedit ad prefationem. Et significatur per prefationem ille longus dulcissimus sermo quem in cena fecerat. quem prescripsit Joannes euangelista. xiiij. et xvi. ca. Et nota quod in capite prefationis depingunt iste due littere v et d. connece cum cruce in medio. et p. vere dignum. Unum v inferius est clausa. et superius aperta habens initium linea longiori significans humanitatem christi. que in virgine principium habuit. sed fine carebit. Deitatem significat circulariter clausa que nec initium nec finem habet. Tractus in medio vtraque copulans signum crucis efficit. vnde Humanum genus v designat. d. deitatem. Scans crux in medio federat ista duo.

¶ Sic teneat manus depressas donec dicat

Per omnia secula seculorum. Dominus vobiscum. Sursum corda. Gratias agamus domino deo nostro. Vere dignum et iustum est equum et salutare Nos tibi semper et vbi gratias agere domine sancte pater omnipotens eterne deus per christum dominum nostrum. Per quem maiestatem tuam laudant angeli. adorant dominationes. tremunt potestates. Et oram quibus angeli tremunt scilicet tremore reuerentiali agnoscentes suam potestatem nihil esse respectu diuine maiestatis quam in hoc sacramento continet. Soli celi contremiscunt et pauent ad nutum eius. et ergo timeat dominum omnis terra. sacramentum eucharistie est omni veneratione tremendum. in quo ostenduntur ea que in cruce christus perfecit vbi terra tremuit et sol obscuratus est. Celi celorumque virtutes ac beata seraphim sociis exultatione precelebrant. Et qui vobis et nostras voces admitti iubeas deprecamur supplici professione dicentes Sanctus sanctus sanctus. Sic hymnus angelorum habet. Esaie. vi. Apocal. iiii. Et est laus seu iubilus sanctorum qui in hoc quodammodo admittuntur ad precium angelorum. Et ergo cantatur quando sacerdos est in maiore mentis eleuatione ad deum. quasi iam ultra homines angelis societatis. et ergo ante dixit. et ideo cum angelis et archangelis etc.

¶ Nota Sixtus martyr et papa octauus a beato Petro constituit ve

¶